

*A en Jordi Sitjas.*  
*Per tots els quilòmetres que hem caminat plegats.*  
*Per les converses que no volíem que acabessin.*  
*Per tots els dies que no vull oblidar.*

## 1

Esperem que arribi una peça. De fet, hauria de dir que esperem *la* peça. D'uns dies ençà, la nostra raó de ser orbita al voltant d'aquest maleït cuboide. Quan el pare em va confessar que ja gairebé tenia la màquina llesta, a punt de funcionar, vaig tenir clar que s'havia trastocat. Del tot. He llegit que en moments de gran tensió la gent canvia els mecanismes de raonament i fa coses estranyes. Però tot té un límit, i jo creia que la idea de construir la màquina li marxaria del cap més d'hora que tard.

Aquesta peça s'ha convertit en una obsessió. Quan el pare me'n va parlar per primera vegada, pensava que arribaria d'Alemanya o de Suècia. Què sé jo. Ell sempre parla d'aquests països amb certa admiració. I cada cop que veig passar una furgoneta

de transport amb una matrícula diferent de les que estic acostumada a veure se m'obren les ninetes i se m'alenteix la respiració. Quan això passa noto una opressió al pit que m'obliga a fer servir l'inhalador.

Crec que la que s'està tornant boja de debò soc jo. No sé per quin motiu encara li segueixo el fil, al pare. Quina estupidesa.

El cuboide és petit. Més o menys de la mida d'una de les vint-i-sis peces que formen el meu cub, el que em va portar la mare del Japó. Quan tinguem aquest element, i segons les teories del pare, podrem obrir un forat de cuc prou gran per poder-nos-hi ficar.

De moment, les dues peces que ens han arribat han resultat ser un fracàs. Una còpia barata. El pare va dir que potser les podria modificar. Però es veu que no.

Vaja, que la refotuda peça no existeix i sembla que no quedarà més remei que fabricar-la. El problema és on. Tinc el nom sencer escrit en un pòstit. Cuboide tunelat. El vaig apuntar perquè pensava que se m'oblidaria. Però ara ja m'és del tot familiar. Massa i tot. He enganxat el paper de color groc al costat de les desenes de pòstits on algun dia vaig escriure, entre altres coses, els algorismes del meu cub, tot i que ja no els necessito.

Fa dies que espero rere els vidres, i la possibilitat que ens en sortim no sé si també acabarà desapareixent com va fer la mare el *dia-que-vull-oblidar-del-tot*.

## 2

La mare sempre viatja. Hauria de dir que la mare sempre viatjava. Ara ja no ho fa. Ni ho farà mai més. No m'acostumo a parlar-ne en passat. I això que ja fa unes quantes setmanes del *dia-que-vull-oblidar-del-tot*. Odiava els dies que ella era a fora perquè la trobava a faltar. I em feia por que no tornés.

I ara també l'enyoro, però d'una altra manera. Això és definitiu. Abans sabia que tard o d'hora tornaria. I que després se n'aniria un altre cop. Vaja, un anar i venir cíclic. Però aquells viatges sempre tenien un final. I ara el final no existeix. El pare em deia que cada minut que el rellotge avançava, faltava una mica menys perquè la mare tornés. Però el temps anava sempre a pas de tortuga. Quina llàstima no tenir un estri per fer avançar les hores de pressa o a poc a poc segons convingués.

Però, per llarg que semblés, sempre arribava el dia que s'obria la porta i la seva veu, que volia semblar alegre però sonava una mica apagada, deia ja soc a casa.

I jo corria cap a la porta i me la trobava carregada de maletes i l'abraçava i li feia preguntes i li volia fer petons. Però el primer que em deia era posat els mitjons que agafaràs fred als peus. Segons ella, era sinònim de refredat segur. I jo li responia que els virus no poden entrar per les plantes dels peus. I què en sabràs tu, de virus, deia mofeta. Aleshores la veu del pare ressonava rere meu:

–Va, Agnès, deixa la mare, que deu estar cansada. Demà t'ho explicarà tot amb pèls i senyals. –I ella sempre feia aquell gest tan seu de deixa-ho estar, no passa res.

I jo pensava que potser l'endemà seria el primer dia d'un altre viatge. I que m'hauria d'esperar altra vegada que tornés. I així sense mai acabar...

L'arribada era com un ritual. Primer descarregava les maletes i deixava la jaqueta o el que portés per abrigar a sobre el sofà. Aleshores furgava dins de l'equipatge de mà i em deia:

–Agnès, vols veure què t'he portat?

La veritat és que m'era bastant igual què m'havia portat, però sabia que li feia il·lusió fer-me regals dels llocs on anava. Crec que aquesta era la seva manera de dir-me que mentre havia estat fora de casa s'havia

recordat de mi. Ni que fos per uns instants, potser només mentre pagava aquell objecte ves a saber si amb rupies o amb corones o amb iens o bé amb francs CFA. Per a mi el millor regal era tenir-la a casa, encara que la seva preocupació més gran fos que em posés els mitjons. No com la Dolça, la veïna amb qui passo moltes de les hores quan no hi són ni el pare ni la mare, que em deixa córrer descalça per casa seva.

Els regals antics s'han perdut en l'oblit. No n'he llençat cap. Això no. La mare sempre em comprava objectes que li cabessin a l'equipatge de mà, per això tots són de petites dimensions. Com que han deixat d'interessar-me els guardo en capses de sabates. Tots excepte un: el cub de Rubik.

El cub és diferent. No té mai el mateix aspecte. Els colors canvien de posició i això el fa únic. És com si tingués quaranta-tres trilions d'objectes a les mans al mateix moment. Això vol dir que, si mirés durant una mil·lèsima de segon cada una de les combinacions possibles, necessitaria uns tretze milions d'anys per veure-les totes.

M'agrada tocar-lo, fer-ne girar les peces i sentir com freguen les unes amb les altres. Som inseparables. Com el meu inhalador. Jo i el meu cub de colors. Jo i la meva facilitat per generar crisis asmàtiques. Diria que aquests són els dos únics objectes que tinc entre les mans cada dia. No compto que em pogués estar sense cap dels dos. Bé, és un dir, perquè

tampoc no m'hauria imaginat mai un sol dia sense veure la mare i d'això me n'he fet un tip. Aviat en farà catorze. L'única diferència és que ara ja sé que m'hauré de fer a la idea que això serà per sempre.

Ella formava part d'un grup d'investigació dedicat a la recerca de malalties infeccioses. Sempre parlava d'una organització científica. Sonava enorme i important. I fred. Quan a l'insti em pregunten on treballa la mare, és estrany dir que ho fa en una organització científica. Sovint m'explicava que la seva feina servia per salvar centenars de milers de vides. Els ulls li espurnejaven. I de fet no van deixar mai de brillar fins uns dies abans del *dia-que-vull-oblidar-del-tot*. A partir d'aleshores es van acabar els viatges, els regals, les abraçades i sentir-li dir allò dels mitjons. El *dia-que-vull-oblidar-del-tot* la mare es va apagar, amb el cos ple de petites hemorràgies com si li haguessin clavat centenars de ganivets per dins. I ja res no ha tornat a ser el mateix. I no puc dibuixar en cap pòstit quina cara feia perquè quan hi penso em costa recordar-la. Li veig la forma del cap, els cabells curts, de color panotxa, i aquell cargol que sempre se li passejava pel front, i en sento l'olor de cent flors i li veig la pell constel·lada de pigues.

Però la cara és com una mena de taca desdibuixada i borrosa.

Ho recordo com si fes deu minuts. Mai no portava res embolicat amb paper bonic. Em va donar la capsa amb tot de lletres japoneses impreses. Només de veure-la vaig imaginar que seria algun objecte molt valuós. Era com les capses que es fan servir per regalar coses cares, com ara anells de diamants o plomes estilogràfiques. Però la mare mai no es gastava gaires diners en els regals. Vaig notar com em mirava, somrient, com dient, va, obre-la. Recordo que vaig aixecar la tapa de cartó, que tenia un petit imant que feia de tanca, i vaig descobrir un cub amb sis colors: blanc, groc, taronja, vermell, blau i verd. A l'acte no vaig saber quina cara fer perquè jo creia que m'hi trobaria un rellotge. Sempre n'havia volgut tenir un amb centenars de funcions. Però de



seguida em vaig adonar que m'hauria de conformar amb aquell cub de colors.

–Gràcies, mare –vaig dir entre dents.

No sé on vaig llegir que, quan et fan un regal, el més important és pensar que algú s'ha pres la molèstia de pensar que aquell seria el millor regal del món. En general no hi estic gaire d'acord, però en el cas de la mare segur que era així. Tot i que no posaria la mà al foc que tothom pensi de la mateixa manera. Així és que sempre intento dissimular quan alguna cosa no em fa el pes. I suposo que, tot i que vaig intentar que no es notés, la meva cara devia ser un poema.

–M'agrada molt –vaig afegir.

I la mare em va passar la mà pels cabells. Dins de la categoria de coses que odio, aquell gest ocupava el primer lloc. Em feia sentir insignificant. Em consolava pensar que quan fos gran, quan fos una noia de debò, ja no me'l faria. I no anava errada perquè quan sigui gran, des del *dia-que-vull-oblidar-del-tot*, ja no em podrà tocar mai més els cabells.

Un forat de cuc és una anomalia de l'espai i del temps. La primera vegada que en vaig sentir a parlar vaig al·lucinar bastant. També se l'anomena pont d'Einstein-Rosen perquè es va descriure durant la formulació de la teoria de la relativitat general. És com una drecera a través de l'espai i el temps. M'ho va explicar el pare. Imagina't un tub obert pels dos costats, em va dir. D'aquí el nom de forat de cuc. El més sorprenent és que aquest cuc connecta dos punts separats pel temps: un al present i l'altre al passat o al futur. Jo crec que l'Einstein i en Rosen no estaven gaire bé del cap.

El pare diu que accelerant la velocitat en un dels extrems del tub es pot arribar a vèncer el temps i que qualsevol objecte que entri per un dels forats pot

sortir-ne per l'altre costat. O sigui, el temps s'estira com si fos un xiclet.

És difícil d'entendre, però és el que el pare explica i el que he anat llegint per internet. Ell diu que res no és impossible, per complicat que sembli.

Malauradament aquests túnels són minúsculs. Un milió de vegades una trilionèsima part d'un centímetre quadrat. O sigui, res. Massa petits perquè una persona s'hi pugui ficar. Només amb un aparell capaç d'augmentar la mida d'aquests forats es podria amplificar l'anomalia entre l'espai i el temps.

I som aquí.